

IV. OPINIE JURIDICĂ

Ref.: Analiza juridică a îngrijirii paliative, ca formă de asistență medicală – în contextul reglementărilor primare și secundare în vigoare

Subprogramul „Servicii medicale paliative” din Anexa nr. 2 la Legea FAOAM pe anul 2022 nr. 207/2021?

Centrul pentru Politici
și Analize în Sănătate

Tel: +373 22 22 63 43

Fax: +373 22 22 63 87

E-mail: office@pas.md

mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1

Acest material apare în cadrul proiectului „Consolidarea îngrijirilor paliative în RM” implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Departamentul Sănătate Publică. Informațiile prezentate nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

Daca adoptarea de către Parlament a denumirii Subprogramului „Servicii medicale paliative” din Anexa nr. 2 la Legea nr. 207/2021, termen - „servicii medicale paliative” care nu există în Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, poate fi interpretată ca restrângere a minimului asigurării medicale gratuite cetățenilor Republicii Moldova, prevăzut în art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, și anume prin neacoperirea din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2022 a prestării îngrijirii paliative ce se referă la suportul sociopsihologic pacienților și familiilor acestora, stipulat în art. 35¹ alin. (2) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și prestării serviciilor de îngrijire paliativă, prevăzută în baza art. 35¹ alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995?

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

OPINIE JURIDICĂ¹

**a Biroului Asociat de Avocați „Efrim, Roșca și Asociații” („ERA”) în forma
răspunsurilor și concluziilor la întrebarea formulată de Centrul pentru Politici și
Analize în Sănătate (Centrul PAS)**

*Ref.: Analiza juridică a îngrijirii paliative, ca formă de asistență medicală – în contextul
reglementărilor primare și secundare în vigoare*

Întrebare:

Daca adoptarea de către Parlament a denumirii Subprogramului „Servicii medicale paliative” din Anexa nr. 2 la Legea nr. 207/2021, termen - „servicii medicale paliative” care nu există în Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, poate fi interpretată ca restrângere a minimului asigurării medicale gratuite cetățenilor Republicii Moldova, prevăzut în art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, și anume prin neacoperirea din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2022 a prestării îngrijirii paliative ce se referă la suportul sociopsihologic pacienților și familiilor acestora, stipulat în art. 35¹ alin. (2) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și prestării serviciilor de îngrijire paliativă, prevăzută în baza art. 35¹ alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995?

Daca adoptarea de către Parlament a denumirii Subprogramului „Servicii medicale paliative” din Anexa nr. 2 la Legea nr. 207/2021, termen - „servicii medicale paliative” care nu există în Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, poate fi interpretată ca restrângere a minimului asigurării medicale gratuite cetățenilor Republicii Moldova, prevăzut în art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, și anume prin neacoperirea din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2022 a prestării îngrijirii paliative ce

---

¹ Această opinie juridică cuprinde interpretarea unei norme de drept de către „ERA” asupra a cum ar putea fi interpretată de către instanță o anumită prevedere ori cum ar putea fi aplicată la circumstanțele specifice ale clientului.

se referă la suportul sociopsihologic pacienților și familiilor acestora, stipulat în art. 35¹ alin. (2) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și prestării serviciilor de îngrijire paliativă, prevăzută în baza art. 35¹ alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995?

Legislația națională nu definește termenul „servicii medicale”. Totodată, însă, normele de la art. 4 alin. (8) și art. 7 din Legea nr. 1585/1998, atunci când utilizează termenul „contract de acordare a asistenței medicale” indică între paranteze explicația „(de prestare a serviciilor medicale)”.

Îngrijirea paliativă, cu toată gama de servicii pe care le presupune, reprezintă o formă de asistență medicală, fapt reglementat expres la art. 21 din Legea nr. 411/1995:

(1) Tipurile de asistență medicală sînt: asistența medicală urgentă prespitalicească; asistența medicală primară; asistența medicală specializată de ambulator, inclusiv stomatologică; asistența medicală spitalicească; servicii medicale de înaltă performanță; îngrijire medicală la domiciliu; îngrijire paliativă.

Subsidiar, normele de la art. 35¹ din Legea nr. 411/1995 nu identifică separat, în cadrul îngrijirii paliative, servicii medicale paliative și servicii non-medicale paliative.

Menționăm că, utilizarea termenului „servicii medicale paliative” în denumirea unui subprogram din cadrul unui program de cheltuieli ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, nu este de natură să reglementeze conținutul unui drept constituțional sau al unei forme de asistență medicală.

Studiind denumirile subprogramelor din anexa nr. 2 la Legea nr. 207/2021, observăm că unul dintre acestea se numește „Îngrijiri medicale comunitare și la domiciliu”. O asemenea formă de asistență medicală nu este definită la art. 21 din Legea nr. 411/1995, aceasta însă nu înseamnă că asistența medicală la domiciliu va presupune altceva decât ceea ce este prevăzut pentru această formă de asistență medicală în normele Legii nr. 411/1995.

Așa cum am menționat anterior, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1585/1998, volumul asistenței medicale, adică – inclusiv volumul serviciilor de îngrijire paliativă,

acordate în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, se prevede în Programul unic, care se aprobă de Guvern.

Analizând Programul unic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1387/2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, observăm că, în conținutul acestuia, se operează cu termenii „îngrijiri paliative”, „îngrijiri paliative de bază”, „îngrijiri paliative specializate”, dar și termenul „servicii de sănătate”. Niciunul din acești termeni nu este definitiv, deci nu putem afirma cu certitudine că, eventual, Guvernul ar exclude serviciile de suport sociopsihologic și spiritual din conceptul „îngrijire paliativă” sau din Programul unic. Totodată, însă, la pct. 36⁶ și 36⁷ din Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, se face trimitere la alte acte normative, fără ca acesta [Programul unic] să identifice volumul de servicii de îngrijire paliativă care se acordă din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. Remarcăm că, în acest sens, acte normative în vigoare nu au fost identificate. Astfel, nu putem exclude posibilitatea unei aplicări restrictive a reglementărilor privind accesul la gama serviciilor de îngrijire paliativă, ca parte a minimului asigurării medicale, garantat de stat.

Coroborând toate aceste prevederi, **formulăm următoarea concluzie:**

- **Interpretarea denumirii subprogramului indicat mai sus, din cadrul Programului „Sănătatea publică și servicii medicale”, în sensul și în vederea limitării conceptului serviciilor de îngrijire paliativă în Programul unic pentru anul 2022 va însemna neasigurarea accesului la asistența medicală sub formă de îngrijire paliativă și încălcare a dreptului la minimul asigurării medicale în sensul art. 20 alin. (2) lit. c¹) din Legea nr. 411/1995. Or, în temeiul art. 35¹ alin. (2) din Legea nr. 411/1995, nu putem vorbi despre îngrijire paliativă în afara suportului sociopsihologic și spiritual.**
- **Lipsa cadrului normativ care să identifice serviciile de îngrijire paliativă și neidentificarea exactă a acestor servicii în Programul unic, lasă loc, o dată în plus, de aplicare restrictivă și arbitrară a reglementărilor primare.**

www.era.md

tel: +373 22 238301, fax: +373 22 238303

str. Bucuresti 72, Chișinău MD-2012, Republica Moldova